

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΖΙ

Ο ΥΠΑΣΠΙΣΤΗΣ ΤΟΥ ΦΑΒΙΕΡΟΥ

Ένας περιπλανώμενος Ιππότης. Η ζωή και τα κτερίσματά του Σουηδού Αδούστου Μύρβεργ. Έβλεπτης στο Νουμπλιον. Μιά σφαίρα στο μελίχι. Ο φοβερός Ιππεύς. Στην πολιορκία της Ακροπόλεως. Στόν Άγιε Κορμά. Ένα έπεισοδιε του στη Χίο. Τι διηγότανε στον Όθωνα. Μιά δραματική σκηνή στο δάσος. Στην Πελοπόννησο. Κολυμπώντας τε Βιστεύλι. Ο θάνατός του.

Μερικοί από τους φιλέλληνας του 1821, που ήρθαν να πεθάνουν για την 'Ελληνική Έλευθερία, είχαν μέσα τους φρενήριους πλανομένους Ιπποκότους του Μεσαίωνα. Ο ένθουσιασμός τους τους έφερε παντού όπου μπορούσαν να βρουν νέες περιπέτειες. Ησάοδευγαί ο Σουηδός Αδούστος Μαξιμίλιανός Μύρβεργ, του οποίου θα διαγράψουμε την πολεμική ζωή και τα περίεργα έπεισοδια :

Ο Μύρβεργ γεννήθηκε σε μια καταγιασμένη πόλη της Φινλανδίας στις 31 Δεκεμβρίου 1799, δηλαδή την τελευταία μέρα του 18ου αιώνα, από πατέρα στρατιωτικό. Οι γονείς του ήθελαν να τον κάνουν νομικό, αλλά η πολεμική φρενή του νεαρού Φινλανδού τον έσπρωχνε στα όπλα. Όταν έληξε ο έκεδος στο στρατό, οι ανάδελοι του έθελούσαν την Ικανότητα και την τέχνη του στο χειρισμό του σπαθιού. Αλλά στα 1822 πέθανε ο πατέρας του, και ο Αδούστος Μύρβεργ, φτωχός, απελπισμένος να δημιουργήσει στάδιο στην πατρίδα του, πήρε σ' ένα μεγάλο Ιστοφόρο και διεβίβησε στην Πορτογαλία. Στο όριο φιλονίκησης και ήρε στα χέρια με τον πλοίαρχο, ο οποίος διάταξε τους ναύτες του να τον ρίξουν στη θάλασσα. Φιλανθρωπότεροι όμως οι ναύτες, περιφύσθηκαν να τον βέσουν, να τον ρίξουν στο αμάρι και όταν έβρισαν στη Λισαβόνα τον παρέδωσαν στο Σουηδό Πρόξενο.

Ο Θεοδώσιος Μύρβεργ, άφοδ έδωσε τον Πρόξενο, έφερε επί τη χώρα των Πορτογαλλίων και πήρε στην 'Ισπανία. Εκεί έλαβε μέρος στην επανάσταση κατά Φερδινάνδου του Ζ'. Τον έπιασαν όμως οι Γάλλοι και τον μετέφεραν αιχμάλωτο στη Μασσαλία.

Ηρωοποιήστε πάλι στα 1823. Ζωηρός ένθουσιασμός είχε καταλάβει όλο τον πολιτισμένο κόσμο ήκερ της αγωνιστικής 'Ελλάδας. Αμέτρητοι φιλέλληνοι όμοιοι ληρούσαν έθελοντάς και χορήγια. Ο Μύρβεργ γράφτηκε έθελοντής μεταξύ των πρώτων και το Φεβρουάριο του 1824 βοσκότανε στο Νάυλιο.

Ήταν τότε μόλις 24 έτων, όμοιο παλληκάρια, γεμάτο ζωή. Την εποχή εκείνη ο άντοισος Ρενιό ν' Αντζέλ — ο οποίος άργότερα έγινε μέγας και πολίς στρατηγός της Γαλλίας — βοσκότανε στην 'Αργολίδα, καταρτίοντας τάγμα 'Ιπποκό. Ο νεαρός Φινλανδός κατατάχθη υπό την σημαία του, ως άποδος Ιππότης, και γρήγορα έκατέδισε την έκτιμησι του άρχηγού του με τις ε-ξαιρετές στρατιωτικές φρενές του...

Κατά το Μάη του 1825 το 'Ιπικό τάγμα έπληγε στην Εβόδα. Εκεί έδωσε μάχη με τα άκατανίκητα σπαθί του, όταν τον βόηκε άξανα μια σφαίρα στο άνωστρομό μελίχι και τον έρωξε κάτω από τ' άλογο του. Οι αναταραχθέντες του τον έσπρωξαν από κάτω, βαρενά λαβώνοντα, και τον μετέφεραν στη Χαλκίδα, όπου έβινε ως πού ματρώματα.

Το έλομενο έτος ο Μύρβεργ έλαβε μέρος στις μάχες που έβιναν στον κόλπο της 'Αθήνας, προ της 'Ακροπόλεως, έναντι του πολιορκητικού στρατού του Ρεστί Ησασά. Ένα μένος έξελουθόδοσ ο άγώνας αυτός. Στις 19 Αυγούστου 1826, ο Μύρβεργ πληρώθηκε και πάλι από μελίχι κανονιά στο πόδι, μη όταν ματρώματα έρωξε πάλι να πολεμήσει.

Στις 6 Μαίον 1827, λίγο πού από το Παλαό Φάληρο, στην άγίαία Κοκκιάδα 'Αζαα, (όπου έινε σήμερα ο Άγιος Κορμάς) γέννηε η τελευταία άιατηρή και πολυνηχία μάχη. Κατά τη μάχη αυτή ο Μύρβεργ ήλινε σε δύναμη από 376 άντοες, μεταξύ των οποίων ήσαν και 46 έξοιο άξιωματικοί έθελοντά. Ο Μύρβεργ με 12 άλλους κατόρθωσε να σφεγγή από τη φοβερή αυτή σφαγή και η σωτηρία του έθεωρήθη ως θαύμα. Το Τουρκικό 'Ιπικό τον περιβόησε, κινηρόντας τον, να ο Μύρβεργ έρωξε μ' όλο του τα όπλα, γιατί

δεν ήθελε να τ' άφήσει στον έχθρο. Έτσι άραματομένος, έβινε από θάλασσα κ' έπεσε μέσα. Εύτυχος ήταν άριστος κολυμβητής ο γεροδυναμος αυτός Σουηδός και ισάοτες κολυμβητές η φράση σ' ένα 'Ελλη, κατά πλοία και να σωθή. Ο Άγγλος στρατηγός Ροβίνε, (όσο τις διαταγές του οποίου πολεμούσε ο Μύρβεργ) λίγο έλιπε να συλληφθη από τους Τούρκους, οι οποίοι είχαν σκοπο να του κόψουν το κεφάλι. Την άλλη μέρα ο Ροβίνε σεντάξε έκδοσι, ανέφερε το άντοκαθήμα του Μύρβεργ και έπρωτνε τον προβάσανό του σε λογαίο, ο οποίος και έβινε από την 'Ελληνική Λούθηα, με τιμητικότατο δόλωμα. * * *

Άργότερα βόησανε τον Μύρβεργ μαζί με το Φαβιέρο στον όποιο είχε άνατεθή η έκστρατιή στη Χίο. Ο Μύρβεργ, υπηρετών ως διευγέλις του Φαβιέρου, έβινε στενός του φίλος και μια φορά μάλιστα τον έβωσε από βέβαιο κίνδυνο : Ο Γάλλος στρατηγός Ροβίνε, σε μια μάχη, άντιμέτωπος μ' ένα γερμανόκομο Τουρκο, φοβερό σπαθιτή, Γρήγορο και άγρια έστράγγιζε η μονομαχία των δυο έχθρων. Στην κρίσιμη στιγμή του κινδύνου, ο Μύρβεργ έβινε επί τόπου, έστράγγισε δυνατά το σπαθί του Τούρκου, τόπωσε, και με μια δεύτερη σπαθιά, τον έρωξε νεκρό.

Ήταν φοβερός ο Σουηδός φιλέλληνας την ώρα εκείνη. «Το σπαθί του είχε γίνει σαν άρμαίο, διγρεντά ο Φαβιέρος, και απ' όλο του το κορμί έσταξε το αίμα του. Οθωνακόνο που είχε σφάξη, ανακατωμένο με τον ήρωά του. Ήταν έξαιλλος, με φλογερή τα μάτια, και από το στόμα του έβγαυαν άκατανίκητες μ' ένα φράσιε στο Φινλανδικό ιδίωμα...». Ο Ιστορικός της 'Ελληνικής Έπαναστάσεως Γάδρον γράφει για τον Μύρβεργ.

«Ο ύπασπιστής αυτός του Φαβιέρου ήταν ο άριστος και γενναίωτος μεταξύ των φιλέλληνων, θαυμαστός για τη σωματική του δύναμη, το παράρημα και την τόλη, και πρώτονο ήρωής».

«Ως ύπασπιστής ο Μύρβεργ άκόλουθησε το Φαβιέρο από τη Χίο στο στρατοπέδο των Μεθώνων, και όταν ο Γάλλος στρατηγός άνεχώρησε από την 'Ελλάδα, ο Μύρβεργ διορίστηκε στα 1829 φρουροκόμος του Παλαμυθίου... Στο Νάυλιο ήταν άγαρκότος από όλους. Ο Όθων τον έτίμησε με παράρημα και το έδωσος ένα δημόσιο χτήμα, ως άμοιβή του υπηρεσιών του. Ο νεαρός Βασίλειος δεχότανε συχνά στο Παλάτι το Σουηδό φιλέλληνα και τον έβαζε να του διηγείται έπεισοδια της πολεμικής του ζωής, όπως π. χ. το άκόλουθο :

«Έπειτα από μια μάχη ο Αδούστος Μύρβεργ, κατακουρασμένος και πληγωμένος, έρωσε του συντόρφος του και κατέφερε άλωκόνοχος μέσα σ' ένα δάσος... Ήτανε νύχτα. Άκούγτε τις φρενές των Τούρκων και καταλάβαινε ότι οι άντορφοί του είχαν ληρούσι τη σωτηρία στη φυγή. Ο Μύρβεργ έβινε τότε την απόφαση ν' αυτοκτονή, παρά να πρην στα χέρια των Τούρκων, οι όποιοι έβασάναν φρενιά τους φιλέλληνας, τους όποιος ισάοσαν περισσότεροι από τους φραγιάδες. Κρατούσε λοιπόν το πιστόλι στο χέρι, με το δάκτυλο στη σκανδάλη, έτοιμος να πυροβολήση... Σε λίγες στιγμές, άκούσι ένα θύρο μέσα στα θαμνοκόλαδα και ξεχωρίζε έναν όγκο που προχωρούσε προς το μέρος του. Το γυμνασμένο αυτό του Μύρβεργ έκατάλαβε ότι ήταν δήματα άλόγων. Έσπρωσε το πιστόλι κ' έπυροβόλησε. Το άλογο κατάθη ζυγίζοντας προσηχτικότερα ο Μύρβεργ, είδε ότι η σφαίρα είχε χτυπήσει το φρόντομα του άλόγου, που ήταν χωρίς καθάλαση και πλατιότανε στο δάσος, παραστρατημένο. Άμέσως ο Μύρβεργ βόηκε από το θαμνοκόδο χερσώνια του, έλευθόδοσε το άλογο από το φρόντο του, το καθάλίκεψε κ' έρωξε κ' έβη τον 'Ελληνικό στρατό. Κι' έτσι η σφαίρα που ήταν

Κάρολος Φαβιέρος

προωρισμένη να του αφαιρέσει τη ζωή, γίνεται η σωτηρία του.

Κατά το Γενάρη του 1831 ο Αύγουστος Μόρθεργ άπεράσισε να ταξειδέησθι τη Σουηδία για οικογενειακός του υποθέσεις. Ο σκοπός του ήταν να μην εγκαταλείψη την Ελλάδα για πάντα, αλλά να ξαναγυρίσθι, και να εγκατασταθή οριστικώς στη δεύτερη αυτή πατρίδα του. Περνώντας όμως από την Ίσπανία κρατήθηκε αιχμάλωτος άρκετών καιρών. Τέλος, κατορθώσασ να δραπέτευσθι, να φθάσθι στο Παρίσι και να συναντήσθι το Φαβιέρο. Την εποχή αυτή η Πολωνία είχε επαναστατήσει κατά της Ρωσίας ζητώντας κι αυτή την απελευθέρωσή της. Ο ένθουσιώδης Σουηδός θέλησε άμέσως να τρέξη εκεί, έπηρεξ από το Φαβιέρο συστατικά γράμματα για τους άρχηγούς της νέας επαναστάσεως και έβγαλε για την Πολωνία. Όταν όμως έφτασε στ' Αυστριακά σύνορα, βρήκε μεγάλες δυσκολίες, γιατί στασιεύματα έφύλαγαν εκεί, άγριοντα. Ο Μόρθεργ άναγκάστηκε να πείσθι στον ποταμό Βιστούλα, για να περάσθι στην Πολωνία κολιμπώντας. Ο ποταμός αυτός είναι βαθύς και θρηνητικός, αλλά και ο Σουηδός πολεμιστής είχε γερά κινάματα. Οι Αυστριακοί τον είδαν και του έβρισαν περιβολισμούς, κινήτως όμως χωρίς να τον πετύχουν.

Στην Πολωνία, τον έπεισαν να γυρίσθις περιπέτειες. Έπυλέμισε με άντριά, αλλά κατά το τέλος του πολέμου οι Ρώσοι τον έπιασαν αιχμάλωτο... Η αιχμαλωσία στενεύωσασε πολύ τον άδελφό σου Σουηδό, όταν έβγαλε έγγραφο ένα Ρώσσο λοχαγό, ο οποίος είχε άλλοτε φιλοξενήσθι στο σπίτι του πατέρα του. Ο Ρώσσος τον έγραμμάτωσε χρονιά, και από εκεί, έπειτα από όλοκληρη Όδύσσεια περιπλανήσεων, ο Μόρθεργ κατόρθωσε να φθάσθι στο Παρίσι.

Ο Αύγουστος Μόρθεργ άπέθανε ως ταγματάρχης του Σουηδικού στρατού στις 31 Μαρτίου 1867. Έτάφη με πολλές τιμές στο νεκροταφείο του Άγιου Ιωάννου, στη Στοκχόλμη. Το έγγραφο που είχε γραμμένο στον τάφο του λέει ότι τρέξι γρήγορα, ή Ελλάδα, ή Πολωνία και ή Ίσπανία, μαρτυρούν την καλλίκαρδη του και την άνώτερη ήθική του.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΕΥΘΥΜΑ ΛΟΓΙΑ

— Ο γιός μου, όταν έρωτάται κάνει τον κόσμο να μένη με άναγκη το σπίτι.
— Είνε τεύροος ;
— Όχι... άδοντοιατρός !...
— Εγώ πίνω κρασί, σέ διαίτη τον περιττώσας.
— Άλήθεια ;
— Βέβαια... Όταν... βράζει κι έτσι δεν βράζει !

— Τι γίνεται, λοιπόν, ο φίλος μας Έρριός ;
— Τόν είδαν πέντε γιατροί, αλλά κι οι πέντε φύγαν άπελαθμένοι.
— Είνε λοιπόν τόσο βαρεια άρρωστος ;
— Όχι, αλλά... δεν έννοει να τόν πληρώσθι !

Η κυρία... Έλίση, το προί σέ είδα να σέ φιλάει ένας άστυφάκας και σ'όν έφρασε καμιά άντίσταση.
Η ύπηρέτρια... Φοβήθηκε να μη μ'έ πάη μέσα έπί... άντίστασθι κατά της ένοσταίας !

— Ο άντρας μου κι'εγώ έχουμε κοινό λογαριασμό στην Τράπεζα.
— Αυτό θα σας δημιουργή περιπλοκιάς.
— Ω! Καθόλου, γιατί έκείνος καταθέτει κι'εγώ... άποσώφ !
— Άν θέλεις να ξεκοινωνήσθι ή μητέρα σου, να κόψης το κρασί και να πίνης μόνον γάλα.
— Έπινα ένα γρόνο, αλλά δεν μου έβασε τίποτε.
— Είνε καρός ;
— Όταν ήμουν... μουρό !...

Ο έμπορος... Δεν μπορώ να σέ προσλάβω στην εργασία μου, γιατί θέλω όλοι οι υπάλληλοι να είναι παντρημένοι.
Ο ύποπτος υπάλληλος... Μήπως έχετε καμιά... κόρη ;

— Τι έχετε λοιπόν και φαίνεσας τόσο μελαγχολικός ;
— Μην τα ρωτάς, φίλε μου ! Με κνηνώνη οι δανειστές μου !
— Μα χρωστάς τόσο μεγάλα ποσά ;
— Όχι, καμίνε ! Κάτι μικροπράγματα χρωστώ. Άλλά τα χροή, έξοεις, είνε σάν τα παιδιά : Όσο πιο μικρά είνε, τόσο περισσότερο φωνάζουν !

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΟΙ ΠΑΡΑΣΙΤΟΙ ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ

Ένα σπίτι ξενοδοχείο ! Το πλήθος των συνδαιτημένων του άκουμά. Δώδεκα χρόνια παρσίτες. Τα δώδεκα σκυλιά. Η κλεψύνη του συγγραφέως, «Κάμε τα...!...!...». Η διαδήλωσις των βραχάδων. Πώς κατεστράφη ο Δουμάς, κ.τ.λ.

Όλόκληρο βιβλίο θα μπορούσε να γραφή για την άπάνταστη γενναωδία του μυθιστοριογράφου Άλεξάνδρου Δουμά, πατρός. Το σπίτι του έμοιαζε με ξενοδοχείο, όπου μπορούσε να πάη όποιος ήθελε και να γευματίσθι με τη μεγαλύτερη εύκολία. Όταν το πλήθος των συνδαιτημένων έμεινέσασε πολύ, ο συγγραφέως των «Τριών Σωματοφύλακων» έκανε διάφορα μικρά ταξείδια, με την έλπίδα ότι θα απεμάκρυνε έτσι προσωρινά τους μισοπαρσίτες του. Τις περισσότερες όμως φορές έκείνοι, έξελκομυθώσαν, και μετά την άναχώρησή του, να πηγαίνουν στο σπίτι του και να τρώνε. Μεταξύ των ανθρώπων αυτών που έδρόνοντο εις βάρος του Δουμά, ήταν και κάποιος παιδικός φίλος του συγγραφέως, με τον όποιον συναντήθηκε με βραδιά βίσησιν από χωρισμό πολλών ετών. — Άλήθεια, πού θα ήσας άπόρη ; τον ρώτησε ο Δουμάς βλέποντάς τον κορμική και πεντασμένο. — Άπορη... δεν θα ήσας ποτέ...! άπάντησε μελαγχολικά έκείνος. Πάμε λοιπόν να δειναίνωσασ μεσά !

Και παίρνοντάς τον, τον πήρε σπίτι του και τον έβαλε να καθήσθι στο τραπέζι δίπλα του. Μετά το δείπνο, ενώ έτοιμαζόταν να άποσώφθι στο γραφείο του, γρήγορα στον έβλε τον και του είπε : Άβριο μην ξεχάσθης νάρθης αύρι την ίδια ώρα. Θα σε περιμένω... Έννοείται ότι ο φίλος τον είχε την ενόχνη να δεισθί την πρόσκλησή του και ή δουλειά αυτή διαρκεσε... δώδεκα ώλοκληρη χρόνια !

Ένας από τους λόγους που επέφεραν σύντομα την οικονομική κατάρρευση του Δουμά ήταν και το χτίσιμο της περιήμης επαύλεός του, της «Εταιρείας Μοντεζρηστού», όσως την έλεγε, την όποια είχε μετατρέψει σε πραγματικό ατοχονομείο. Στην έπιση αυτή φιλοξενούσε ζώα και ανθρώπους από το προί ως το βράδυ, κάίνοντας μοναδική σπατάλη. Όλα τα άδέσποτα σκυλιά ήσαν από θάλασσαν τροφή στην έπιση του Μοντεζρηστού και μερικά δεν τό κουνούσαν καθόλου από εκεί. Μια μέρα ο κηρυκός της επαύλεως πλησίασε το Δουμά και σάν να είχε να του άνακοίνωσθι κάτι σπουδαίο, του είπε : — Κύριε, έξοετε πόσους σκύλους έχετε στο σπίτι ; — Όχι, Μιζάλη, άποσώφθηκε ο Δουμάς.

— Μάθετε, λοιπόν, πώς είνε διαίδια δεκατρείς...
— Κακός άρθιάς, Μιζάλη...
— Δεν πρόκειται γι' αυτό, κύριε...
— Άλλά...
— Για να ήνν από τα μαρτυροεγεία χρωμάζοντα κάθε μέρα ένα βραδί, Γι' αυτό ήρθα να σου ζητήσω την άδεια ν' άρπάξω ένα κοντό-ξέλο και να τ'άφω στο κρηνητό...
— Μιζάλη, του είπε τότε ο μυθιστοριογράφος σοβαρά, αφού τ'ά σκυλιά βρισκόμυθι στο σπίτι μου, άρπάξτε τα να μείνουν έδώ... Στο κρηνητό δεν θα χρωμάσθι ο κόσμος, βρε άδερφέ... Έννοια σου, κι' αν ήνε να φτωχύνω δεν θα φτωχύνω από τα σκυλιά... Φρόντισε μονάχα να μην ήνε δεκατρία...
— Να δώσω το ένα λιπόν για να μείνουν δώδεκα...
— Όχι ! Καλύτερα άσε νάρθθι άλλο ένα για να γίνουν δεκατέσσερα !...

Μια άλλη μέρα παρουσιάστηκαν στην έπιση του Δουμά, τον καιρό που παρασθίριζε στο Έγγλέν, καμιά είκοσιπένταριά άμαξάδες της πόλεως, ζητώντας να πληρωθούν από ένα άγείο ο καθένας. Ο Δουμάς παρουξενήθη για την απάτηρα τους αυτή, αλλά ένας από τους άμαξάδες του έξήγησε, ότι κάποιος άπ' τους καλεσμένους του πήγε με τ' άμαξί του άπ' το αθηρονομικό σταθμό στην έπιση και δεν του πληρώσε τ' άγείο, λεγοντάς του να περάσθι την άλλη μέρα να έξορφήθι άπ' τον οικείοσάπτη. Τα ίδια έπανέβησαν κι' οι λοιποί άμαξάδες κι' έτσι ο Δουμάς άναγκάστηκε να πληρωσθί μονομάς τα μεταφορικά έξοδα είκοσιπέντε πενήνι άποχρηστικών φίλων του, οι όποιοι δεν έφτασε πού έβγαλαν τράματα, ήθελαν και τράματα άμαξάδα !

Ο Άλεξάνδρος Δουμάς, πατήρ

